

EU-Orientering

*Udgivet af LO-Kontoret i Bruxelles
nr. 8 – 10. december 2004*

Nyt EU-formandskab satser på økonomi, job og miljø

**Balancen mellem det sociale og EU's konkurrenceevne får høj prioritet under
det kommende luxembourgske formandskab, der også håber på
fremskridt om EU's økonomi frem til 2015**

Det kommende luxembourgske EU-formandskab går et hårdt forår i møde. Lilleputstaten får en række opgaver, der kan få selv de store lande og hele samarbejdet til at ryste. På dagsordenen er både et forårstopmøde, hvor vejen til et økonomisk førende Europa skal banes. Det er den proces, der under navnet Lissabon-processen skal gøre EU til nummer et i verden inden for den moderne økonomi i år 2010 samtidig med, at der er et godt miljø og høj velfærd. Men det bliver også det luxembourgske formandskab, der får den næsten umulige opgave med at forlige de 25 EU-lande om et nyt budget fra 2007 til 2015. Dertil kommer arbejdet med en række forslag til direktiver, der allerede har bragt sindene i kog som forslaget om et indre marked for service og ændringer af arbejdstid. Læg dertil forslag om ændringer af stabilitetspagten, og det virker forståeligt, hvis premierminister og samtidig finansminister Jean-Claude Juncker ser tyngtet ud.

Luxembourgerne har samarbejdet om de kommende seks måneders EU-arbejde med det afgående hollandske EU-

formandskab og briterne, der overtager EU-stafetten den 1. juli næste år om de kommende seks måneders politik. Luxembourgerne er gået så langt, at regeringen ligefrem lægger et program frem sammen med briterne til trods for, at de to lande har vidt forskellige syn på EU-politikken. Hvor briterne er EU-skeptikere, hører luxembourgerne til de mest ivrige tilhængere af et stærkt, tæt, europæisk samarbejde. Jean-Claude Juncker hylder samtidig tanker om et socialt Europa med fælles regler på en række områder, hvor Storbritanniens Tony Blair ser rødt og i stedet hylder nationernes Europa, hvor EU dyrker det indre marked på alle felter, og lader de nationale regeringer om at tilpasse sig forholdene.

De forskellige syn på prioriteringen dukker gang på gang op, når ministrene mødes i EU. Senest har man haft diskussionen på topmødet i november og de nylige møder for både erhvervsministre, finansministre og beskæftigelsesministre, hvor Lissabon-processen hver gang har været et emne.

Luxembourg hører til kredsen, der lægger stærk vægt på, at Lissabon har tre søjler, der samlet bærer processen frem. Storbritannien fører an i kredsen, der betoner konkurrenceevnen med argumentet, at er konkurrencen i orden, går det også godt for beskæftigelsen og de sociale fremskridt.

Det fælles britisk-luxembourgiske udkast til program for næste år, der for tiden diskuteres i Bruxelles, fremhæver, at begge lande arbejder for fremskridt i Lissabon-processen under deres formandskaber på basis af den afbalancerede strategi for økonomien, de sociale forhold og miljøet.

De britiske prioriteter toner derefter frem, hvor papiret fremhæver konkurrenceevnen og strukturreformer især inden for de finansielle markeder. Netop de punkter lagde Storbritannien vægt på, da premierminister Tony Blair sidst sad for bordenden ved europæiske topmøder. Det var i foråret 1998, da topmødet i Cardiff vedtog den såkaldte Cardiff-proces med forslagene til de finansielle reformer. Et halvt år forinden havde stats- og regeringslederne vedtaget Luxembourg-processen under Jean-Claude Junckers ledelse, og den proces lagde grunden til hele EU's beskæftigelsespolitik.

EU's økonomi

Det fælles papir påpeger, at Luxembourg søger fremskridt i forhandlingerne om EU's budget 2007-2013, så forhandlingerne kan afsluttes under det britiske formandskab til efteråret. Netop det punkt bliver vanskeligt. Det nuværende hollandske formandskab kom ikke langt med sine forsøg på at forlige de lande med Tyskland, Østrig, Sverige og Finland i spidsen, der vil holde igen med udgifterne, og andre lande, der ser en

fordel i et stort budget, fordi de henter langt mere hjem fra EU, end de betaler. Til problemerne hører, at Storbritannien har en særlig rabat, som andre lande finder, at tiden er løbet fra. Rabatten fik fhv. premierminister Margaret Thatcher gennemtruffet i 1984 med argumentet, at briterne ikke modtager større beløb fra strukturfondene og i særdeleshed landbrugsfonden. Derfor ville Thatcher ikke betale hele sit bidrag. Hun krævede, at få "sine penge tilbage".

Netop den ordning er svær at forhandle under det britiske formandskab. Derfor gælder det for premierminister Juncker om at have så meget som muligt på plads inden den 1. juli, hvor Tony Blair tager over.

Jean-Claude Juncker er også finansminister, og i den egenskab får han opgaven med at tage fat på stabilitetspagten, som gang på gang brydes, uden det får de følger, EU-traktaten lægger op til i form af bøder. Pagten er for stram, lyder det fra mange sider, og Juncker er enig i, at den trænger til ændringer. På et møde i den europæiske faglige sammenslutning, EFS, sagde Juncker, at han anså sig som den person, der muligvis kunne forlige parterne. For han er den, der har været med længst af alle stats- og regeringslederne og finansministrene – helt fra ØMU'en kom med i 1992.

Socialt Europa

På mødet i EFS fremhævede Jean-Claude Juncker, at han ønskede et socialt Europa. Flere ømtålelige forslag i EU trak efter hans opfattelse ikke i den retning. Det gjaldt både det nuværende forslag til et frit marked for service og også dele af forslaget til ændringer af

arbejdstidsdirektivet. Begge forslag har høj prioritet under det luxembourgske formandskab.

Jean-Claude Juncker støttede et frit marked for service, men fandt, at det stod helt klart, at det ikke måtte føre til social dumping med unfair konkurrence på løn- og arbejdsforhold. - Vi vil aldrig acceptere, at udlændinge arbejder under andre forhold i Luxembourg end de, der gælder for vore borgere. Så længe vi ikke har ens regler i hele EU på sådanne områder, så må arbejdsreglerne være dem, der er i det land, man arbejder i, sagde Jean-Claude Juncker. Han accepterede heller ikke, at folk fra lande uden for EU kunne udføre

opgaverne for de udenlandske firmaer, hvis de blot opholdt sig lovligt i EU. Jean-Claude Juncker var også imod dele af forslaget om arbejdstid. Han var modstander af, at virksomheder fik mulighed for at indgå individuelle aftaler med ansatte om at arbejde længere, end reglerne siger. For de ansatte kunne komme under pres.

- Hvis jeg siger til en ansat, at han skal blive på arbejde, til han er færdig, så bliver han der. I et lille firma med hele magten til lederen kan muligheden udnyttes. Derfor skal der ikke være den mulighed for at omgå reglerne, sagde Jean-Claude Juncker.*

EU-arbejdstid til hjørnespark

EU-landenes beskæftigelsesministre blev på et rådsmøde i Bruxelles tirsdag ikke enige om en ændring af arbejdstiden i EU. Den hollandske arbejds- og socialminister Jan De Gues konstaterede efter mødet, at det var umuligt at få tilslutning til et krav fra flere lande om, at landene fortsat fik mulighed for at sætte sig ud over EU-reglerne.

Det bliver nu det kommende luxembourgske formandskab, der får opgaven med at løse knuderne op. Først og fremmest Storbritannien kræver, at briterne fortsat kan stå uden for dele af direktivet. På den anden front ønsker først og fremmest Sverige, Frankrig, Belgien, Spanien og Grækenland, at den særlige ordning med undtagelse droppes eller langsomt fases ud, som Europa-Parlamentet tidligere har foreslået. EU-kommissær Vladimir Spidla sagde efter mødet, at han nu vil tage kontakt med Europa-Parlamentet for at få en aftale om, hvordan problemet løses. Parlamentet har i januar en høring om forslaget til ændringer af et nuværende EU-direktiv

om arbejdstid.

Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen deltog ikke i selve forhandlingerne på mødet. Det skyldes, at Folketingets Europa-udvalg fredag ikke gav ham mandat til at gå ind i en løsning netop på spørgsmålet om regler for at stå uden for direktivet. Claus Hjort Frederiksen fandt udvalgets holdning besynderlig, fordi der intet var i forslagene, der ville ødelægge noget på det danske arbejdsmarked. - Vi ville fortsat kunne have vore aftaler. Nu risikerer vi, at der i stedet kommer lovgivning, hvis vi ikke bliver enige i EU. Så det var mærkeligt ikke at kunne forsvare de danske interesser, sagde Claus Hjort Frederiksen. Medlem af Europa-Parlamentet. Ole Christensen, S, er dog tilfreds med, at der ikke kom nogen aftale på rådsmødet. Nu bliver der tid til at behandle forslaget i parlamentet, der kan blokere et forslag, parlamentet er imod. Og Ole Christensen er uenig i,

at det foreslåede kompromis ikke ramte det danske system.

- Vi har vore kollektive aftaler, men de ville komme under pres, hvis der blev muligheder for at lave individuelle aftaler med de enkelte ansatte om længere arbejdstider end EU-reglerne, siger Ole Christensen.

Han finder, at lønmodtagerne i lande uden kollektive aftaler eller med svage faglige organisationer ville få store problemer og være lette ofre for arbejdsgiveres krav om længere arbejdstider.

- Det her er også et spørgsmål om solidaritet med lønmodtagerne i andre lande. Derfor mener jeg, at det kun er kollektive aftaler, der kan fastslå, at lønmodtagerne kan arbejde længere end reglerne foreskriver, siger Ole Christensen.

Socialdemokratiets EU-ordfører, Jacob Buksti, siger til EU-Orientering, at det er uforståeligt, at det hollandske EU-formandskab pludselig fik så travlt med at søge enighed, endnu før det ny Europa-parlament har udtalt sig

- Vi forstår ikke det hastværk. Forslaget ændrer sig hele tiden, og det er vanskeligt at overskue, hvad ændringerne betyder. Derfor ønsker vi, at det ny parlament nu får mulighed for at udtale sig, og at også vi får mere tid til at behandle forslaget. Det harmonerer bedre med den demokratiske proces, siger Jacob Buksti. Parlamentet holder en høring om forslaget til arbejdstid i slutningen af januar. Derefter bliver det behandlet i udvalg, inden det kommer til den første afstemning formentlig tidligst til april eller maj.*

Intet forlig om EU-servicedirektiv

EU-landenes erhvervsministre gjorde torsdag ikke større fremskridt i forhandlingerne om det omdiskuterede forslag til et frit marked for serviceydelser. På et rådsmøde i Bruxelles søgte ministrene kun at opklare en række spørgsmål om forslaget til et direktiv. Erhvervsminister Bendt Bendtsen sagde efter mødet, at der venter hårde forhandlinger.

Problemerne er i første række et princip om, at virksomheder ikke behøver at følge de regler, der er i det fremmede land, de udfører opgaver i. Dertil kommer en række særlige problemer med visse opgaver.

- Der er en række ministre, der har problemer med sundheds- og skatteområdet og lotto. Dertil kommer så princippet om, at man kun skal

følge regler i hjemlandet. Men alle er enige om, at der er store gevinster ved et frit marked for service, sagde Bendt Bendtsen.

Erhvervsministeren understregede, at rådet kun er i den indledende fase af drøftelserne.

- Der er stadig en masse problemer, der ligger på bordet. Jeg kan endda ikke sige, hvornår det kommer til egentlige realitetsforhandlinger, sagde Bendt Bendtsen.

Europa-Parlamentet tager i den kommende tid fat på sin behandling af forslaget.*

Tæt på EU-enighed om fusioner

Danske virksomheder får i fremtiden ret til at lægge sig sammen med virksomheder i udlandet. Tidligere har virksomhederne kun kunnet fusionere med andre danske virksomheder. Samtidig bliver det lettere for virksomhederne at komme uden om regler om medindflydelse for de ansatte. Det er resultatet af et forlig blandt EU-landenes erhvervsministre på et rådsmøde i Bruxelles torsdag. Forslaget til et direktiv har dog endnu ikke været behandlet i Europa-Parlamentet, men det hollandske EU-formandskab venter, at parlamentet tilslutter sig forliget. Erhvervsminister Bendt Bendtsen havde forbehold til forliget. Ministeren kalder dog teksten acceptabel og venter, at Folketinget støtter det. Men da alle øvrige lande på nær Italien sagde god for teksten, er det nødvendige flertal bag forslaget.

- Når Tyskland, der har kæmpet for at bevare sine ordninger for medarbejderrepræsentation, stemmer for, så viser det, at forslaget er et godt kompromis, sagde Bendt Bendtsen efter mødet.

Kompromiset går ud på, at de ansatte får medbestemmelse efter stort set samme regler, som gælder for det europæiske aktieselskab. Den afgørende ændring er, at det bliver sværere for de ansatte at få medarbejdere i ledelserne. Hvor det europæiske selskab giver ret til repræsentanter, hvis 25 procent af de ansatte tidligere havde det, sættes grænsen op til 33 procent ved fusioner. Det hollandske EU-formandskab havde før mødet foreslået, at grænsen blev sat ved 50 procent.

- Jeg mener, at det er acceptabelt. Man skal huske, at udenlandske selskaber tidligere blot kunne købe selskaber op og derefter lukke de danske virksomheder. Nu får de muligheder for at fusionere, og grænsen ved de 33 procent er dog bedre end en grænse ved 50 procent, sagde Bendt Bendtsen.

Den europæiske fagbevægelse tordnede onsdag mod forslaget om en grænse på 50 procent. Selv om kompromiset er gået i den rigtige retning, er det ikke acceptabelt for fagbevægelsen.*

Lav ledighed ikke lig med få fattige

Danmark og fire andre EU-lande har flere i arbejde og færre fattige end de øvrige medlemmer af det europæiske fællesskab. Enkelte andre lande har også lav ledighed, men de har alligevel mange fattige. Dermed kan der ikke sættes lighedstegn mellem mange i arbejde og få på grænsen til fattigdom eller direkte i fattigdom, viser en undersøgelse fra den europæiske faglige sammenslutning, EFS. Undersøgelsen overrasker ikke direktøren for det europæiske

fagbevægelsesforskningsinstitut, ETUI, Henning Jørgensen. Han ser et klart mønster i, at lande som Sverige, Finland og Holland klarer sig godt i konkurrencen om at have mange i arbejde og få fattige.

- Det er alle lande, der fører eller har ført en aktiv arbejdsmarkedspolitik og kombinerer den med en aktiv socialpolitik, siger Henning Jørgensen. Undersøgelsen er en del af de input, den europæiske fagbevægelse kommer med frem til forårets EU-topmøde, der har

konkurrenceevne, beskæftigelse, social samhørighed og miljø på dagsordenen. Topmødet kommer til at drøfte, hvilken vægt den aktive arbejdsmarkeds- og socialpolitik skal have i den såkaldte Lissabon-proces, hvis mål er, at EU har den bedste økonomi i verden i år 2010 og en høj konkurrenceevne. De europæiske arbejdsgivere i UNICE har allerede meldt ud, at EU bør satse helt og holdent på en rendyrket konkurrencepolitik. Det betyder, at der ikke er plads til øgede satsninger på arbejdsmarkedet og inden for socialpolitikken. Men det er helt forkerte udmeldinger, mener Henning Jørgensen.

- Ingen kan nu undslippe den kendsgerning, at den aktive arbejdsmarkeds- og socialpolitik ikke er i modsætning til en aktiv konkurrencepolitik, men befrugter den. Politikkerne hænger sammen, siger Henning Jørgensen.

Gruppen med Danmark og Sverige i spidsen har alle færre problemer med fattige børn. Storbritannien og Portugal, der også begge har lav ledighed, har

mange fattige og store problemer med fattige børn.

Men Storbritannien, der er et skatteparadis for velhavere, er også det land, der sætter færrest penge af til en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Kun 0,07 procent af nationalproduktet bruges for at hjælpe de ledige og sikre, at folk i arbejde stadig har noget at lave. Portugal bruger kun 0,25 procent af BNP, mens Danmark er oppe på 1,63 procent, Sverige 1,34 procent og Holland 0,92 procent af nationalproduktet.

Danmark, Holland, Finland og Sverige hører også til de lande, der satser mest på uddannelser. Men her får firkløveret følge af både Storbritannien og Belgien. Lissabon-processen lægger netop vægt på, at borgerne får uddannelse livet igennem. Men processen fremhæver også, at landene bør investere mere i forskning og udvikling. Også på det punkt er de skandinaviske lande i front, mens Storbritannien, der kæmper med en dårlig konkurrenceevne, ligger klart under gennemsnittet i EU.*

Europæisk industri advarer og bliver hørt i EU

Virksomhederne kræver færre administrative byrder og får støtte både fra EU-kommissionen og de kommende EU-formandskaber

De europæiske arbejdsgivere i UNICE går til kamp for bedre konkurrenceevne i EU og færre administrative byrder for erhvervslivet. På en heldagskonference i Bruxelles torsdag stillede UNICE krav om færre administrative byrder og at EU-forslags byrder for erhvervslivet blev bedre undersøgt, før de blev fremsat.

- Den europæiske forretningsverden er

her for at demonstrere. Vi er her for at forklare vore bekymringer. Men først og fremmest er vi her for at sige, at erhvervslivet har behov for, at EU får tag i den globale konkurrence. Vi vil give EU's institutioner en stærk og konstruktiv støtte til at komme tilbage på sporet for det 21. århundrede, sagde formanden for UNICE, Jürgen Strube på konferencen. Arbejdsgiverne ønsker et frit marked også

for service, at det bliver lettere at få patenter, at lovgivningen forenkles, miljøet får en egentlig global dimension (underforstået, at EU ikke skal gå alene i spidsen). Derfor står konkurrenceevne øverst på UNICE's liste over det, der skal til for at få gennemført den såkaldte Lissabon-proces.

EU-kommissær Günter Verheugen

udtalte før mødet, at det er Kommissionens mål at komme af med en række administrative byrder og også sætter et europæisk patent højt på dagsordenen.

Også de kommende EU-formandskaber Luxembourg og Storbritannien betoner de punkter i et fælles udkast til det kommende års politik i EU. *

Poul Nyrup: Nu handler det om politik i EU

Det er afgørende for diskussionen om EU, at de politiske holdninger kommer frem – ømtålelige diskussioner skal ikke holdes tilbage, mener formanden for de europæiske socialdemokrater,

Poul Nyrup Rasmussen

Slut med at gemme diskussioner væk, fordi de måske støtter EU-kritikere. Tværtimod bør EU-debatten nu tage alle spørgsmål op, og de forskellige politiske holdninger i Europa skal frem i lyset. Det handler om politik og holdninger. Kun på den måde forstår borgerne, at EU ikke bare er noget fjernt, men berører deres fremtid og derfor er værd at diskutere og stemme om.

Sådan er opfattelsen i det europæiske socialdemokrati. Formanden for partiet, Poul Nyrup Rasmussen tror, at debatten kan øge folks interesse for den europæiske debat og få flere til stemmeurnerne, når der er valg til Europa-Parlamentet.

- Det er fuldstændig afgørende for interessen for EU, at vi får holdningerne i de forskellige partier frem. Ingen er i tvivl om, hvilke holdninger de danske partier har til en

række spørgsmål. Vi kender de politiske mønstre i Danmark og opfatter debatterne som politiske diskussioner, de skal forholde sig til. *Det gælder ikke i den europæiske debat?*

- Nej, men jeg arbejder nu hårdt for, at vi får en opfattelse af, hvad der er højre og venstre i den europæiske politik. At vi får forskellen frem mellem det, vi ønsker i det europæiske socialdemokratiske parti og det de ønsker på den borgerlige fløj. Det tror jeg er nødvendigt for, at folk kan genkende og forstå, at Europa er også et politisk projekt. EU er ikke bare en fjern mekanisme, men en levende mekanisme, der skal ansues på samme måde, som vi anskuer vore nationale demokratier.

Har vi i Danmark været bange for den debat?

- Vi har været for tilbageholdende,

fordi nogle mente, at den europæiske bygning slet ikke skulle eksistere. Nu siger de fleste vel, at nu er den bygning der, nu drejer det sig om den politik, der skal føres i det hus. Det tror jeg er vigtigt, vi forstår. Derfor må vi frem med, hvad det er for en politik, vi vil føre. Hvordan får vi flere job og bedre miljø? Hvad siger de andre? Vi skal have en ægte politisk diskussion. Den tror jeg, kan engagere mennesker.

Og i den debat må indgå ømtålelige diskussioner om servicedirektiv, arbejdstid osv?

- Ja, det tror jeg. Det gør vi jo også, når det handler om ren dansk politik. Vi diskuterer jo på liv og løs, hvad er den aktive arbejdsmarkedspolitik. Hvilke roller skal kommunerne have i forhold til arbejdsformidling, og hvilken rolle skal arbejdsmarkedets

parter have. Der er ikke det spørgsmål, det ikke er muligt at diskutere. Der er ingen tabuer i den danske politiske debat., Det bør der heller ikke være, når det gælder den europæiske diskussion.

Det er vejen til øget interesse for de europæiske spørgsmål?

- Præcist. Der er jo interesse for den danske politik. Folk møder jo op og stemmer gang på gang ved de danske valg. 80-90 procent. Det er, fordi vælgerne kan se forskel på partierne. Man forstår, at vælger man den linje, så vil der ske det og det, og vælger man en anden, så sker der det og det, og det bryder vi os ikke om. Derfor stemmer vi ved valgene. Europa kan kun blive virkeligt nærværende, hvis Europa også er et sted, hvor der sker en virkelig politisk dyst, som vælgerne kan genkende.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office,
Bld. du Roi Albert II, 5/2
B-1210 Bruxelles.

telf. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch